

Y Pwyllgor Amgylchedd a Chynaliadwyedd

Environment and Sustainability Committee

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru
National
Assembly for
Wales

Carl Sargeant AC
Y Gweinidog Cyfoeth Naturiol
Llywodraeth Cymru

13 Ionawr 2015

Annwyl Carl

Ymchwiliad i dlodi tanwydd ac effeithlonrwydd ynni yng Nghymru – rhagor o wybodaeth

Efallai eich bod yn gwybod bod y Pwyllgor Amgylchedd a Chynaliadwyedd yn cynnal ymchwiliad i dlodi tanwydd ac effeithlonrwydd ynni.

Yn dilyn sesiynau tystiolaeth â rhanddeiliaid, gan gynnwys cwmnïau ynni mawr, byddem yn ddiolchgar pe gallech egluro nifer o faterion. Yna, efallai y byddwn am drafod rhai o'r materion hyn â chi fel rhan o sesiwn gyffredinol i graffu ar waith y Gweinidog. Yn y cyfamser, byddem yn ddiolchgar pe gallech ddarparu rhagor o wybodaeth am y materion a nodir isod yn ysgrifenedig.

1] Strategaeth Tlodi Tanwydd

Dadleuodd nifer o randdeiliaid yn eu tystiolaeth lafar a'u tystiolaeth ysgrifenedig am gael adolygiad o Strategaeth Tlodi Tanwydd Llywodraeth Cymru a gyhoeddwyd yn 2010 i adlewyrchu'r datblygiadau a'r newidiadau diweddaraf yn yr hinsawdd economaidd.

- Byddem yn ddiolchgar pe gallech nodi pa ystyriaeth y mae Llywodraeth Cymru wedi'i rhoi i gynnal adolygiad o'r Strategaeth Tlodi Tanwydd.

2] Grŵp Cyngori'r Gweinidog

Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

Galwodd y rhanddeiliaid hefyd am ailsefydlu Grŵp Cynghori'r Gweinidog ar Dlodi Tanwydd, gan ddadlau bod y Grŵp wedi rhoi cyfle pwysig i'r sector gwirfoddol, cyrff hawliau defnyddwyr, cynghorwyr a chwmnïau ynni drafod materion a darparu tystiolaeth gadarn er mwyn tanategu strategaeth Llywodraeth Cymru.

Byddem yn ddiolchgar pe gallech:

- Egluro pam y gwnaed y penderfyniad i ddiddymu Grŵp Cynghori'r Gweinidog ar Dlodi Tanwydd; a
- Nodi, yn sgil y dystiolaeth a gafodd y Pwyllgor, a fyddech yn fodlon ailystyried y penderfyniad hwn ac os felly, a fyddai Llywodraeth Cymru yn ystyried y modelau gwahanol a ddefnyddir ar hyn o bryd ledled y DU a'r gwersi sydd wedi'u dysgu ohonynt.

3] Nyth ac Arbed

Cafodd ymrwymiad parhaus Llywodraeth Cymru i ariannu'r ddau gynllun ei gymeradwyo gan yr holl randdeiliaid, ond nodwyd rhai ffyrdd y gellid gwella'r cynlluniau hyn yn y dyfodol.

Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech:

- Egluro pam mae Nyth wedi cyrraedd llai o gartrefi na'r cynllun blaenorol.
- Nodi a fydd datblygu strategaeth effeithlonrwydd ynni newydd Llywodraeth Cymru yn:
  - Adolygu'r trefniadau monitro ar gyfer Nyth ac Arbed er mwyn adrodd yn well ar y rheini mewn tlodi tanwydd cyn ac ar ôl gosod y mesurau;
  - Ystyried defnydd ehangach defnyddwyr o 'hunangofnodi'; ac
  - Ystyried effeithiolrwydd y cynlluniau cyfredol o ran mynd i'r afael â thlodi tanwydd mewn ardaloedd gwledig a sut y gellid gwella hyn.

4] Cydlyniant rhwng cynlluniau a chyrff darparu

Yr angen am gydlyniant gwell rhwng cynlluniau Llywodraeth Cymru a chynlluniau eraill ledled y DU, fel y cynllun Rhwymedigaeth Cwmni Ynni (ECO) a gafodd ei chrybwyll gan lawer o'r cwmnïau ynni, y cymdeithasau tai a NEA Cymru. Roedd cymdeithasau tai yn croesawu'r cyfleoedd a ddarparwyd gan ECO Arbed i gyfuno cyllid cynlluniau Llywodraeth Cymru a chynlluniau'r DU.

Byddem yn ddiolchgar pe gallech:

- Nodi a fydd datblygu strategaeth effeithlonrwydd ynni newydd Llywodraeth Cymru yn:
  - Adolygu'r cydlyniant rhwng cynlluniau Llywodraeth Cymru a chynlluniau eraill y DU a sut y gellid gwella hyn;

- Ystyried capasiti awdurdodau lleol i ddarparu'r cynlluniau hyn a sut y gellid gwella hyn; a'r
- Prosesau caffael a ddefnyddir yn y cynlluniau hyn.

5] Data

Soniodd y rhanddeiliaid am faterion ynghylch argaeledd data cyfredol am stoc tai Cymru a chydlynu'r data am y rheini mewn tloidi tanwydd er mwyn targedu cynlluniau'n fwy effeithiol.

Byddem yn ddiolchgar pe gallech:

- Nodi pa ystyriaeth yr ydych wedi'i rhoi i ddiweddarau'r data sydd ar gael o'r Arolwg Byw yng Nghymru ac am y stoc tai yng Nghymru i wella'r ddarpariaeth o gynlluniau effeithlonrwydd ynni; a
- Nodi pa drafodaethau yr ydych wedi'u cael â Llywodraeth y DU ar gydlynu'r data am gartrefi sydd â'r angen mwyaf am fesurau effeithlonrwydd ynni mewn ffordd well.

6] Rhwymedigaeth y Cwmnïau Ynni (ECO)

Mynegodd nifer o randdeiliaid bryderon difrifol ynghylch y ddarpariaeth o gynlluniau ECO mewn ardaloedd gwledig hyd yma. Roedd llawer o sefydliadau'n cyhuddo'r cwmnïau ynni o osgoi cyflawni eu rhwymedigaethau yn fwriadol mewn ardaloedd gwledig sy'n fwy anodd eu trin. Yn ei dystiolaeth, amlinellodd Ofgem mai dim ond 1% o'u his-rwymedigaeth gwledig yr oedd cwmnïau ynni wedi'i gyflawni ym mis Ebrill 2014. Nododd Ofgem ei fod yn pwysleisio pwysigrwydd darparu'n well yn erbyn y targed hwn. Yn eu dystiolaeth lafar, dywedodd y cwmnïau ynni a oedd yn bresennol eu bod yn hyderus y byddai'r newidiadau diweddar a wnaed i ECO gan Lywodraeth y DU yn gwella eu darpariaeth mewn ardaloedd gwledig.

Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech:

- Nodi unrhyw drafodaethau yr ydych wedi'u cael â Llywodraeth y DU, Ofgem neu'r cwmnïau ynni ynghylch cyflawni ECO mewn ardaloedd gwledig yng Nghymru;
- Nodi a yw Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno unrhyw sylwadau i Lywodraeth y DU ynghylch effaith bosibl y newidiadau i ECO ar bobl yng Nghymru;
- Nodi a yw Llywodraeth Cymru wedi gwneud unrhyw waith i helpu cymdeithasau tai yng Nghymru yr effeithiwyd arnynt gan y newidiadau i ECO ac a yw wedi codi'r mater hwn gyda'r cwmnïau ynni dan sylw; ac
- A yw Llywodraeth y DU wedi cadarnhau i Lywodraeth Cymru y bydd angen i gwmnïau ynni barhau i leihau biliau defnyddwyr o ganlyniad i newidiadau ECO.

7] Dyled Tanwydd a mesuryddion talu ymlaen llaw

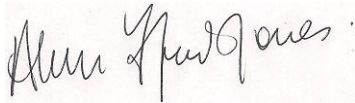
Mynegodd y rhanddeiliaid bryder ynghylch lefel y ddyled tanwydd yng Nghymru a sut y mae cwmnïau ynni yn ymdrin â'r rheini mewn dyled tanwydd. Yn ei dystiolaeth lafar, dywedodd Cyngor ar Bopeth Cymru wrthym fod 2,500, ar gyfartaledd, o bobl yn cysylltu ag ef bob blwyddyn mewn perthynas â dyled tanwydd. Dywedodd SSE wrthym ei fod yn cydnabod bod mwy o bobl mewn dyled tanwydd yng Nghymru na Lloegr a'r Alban a bod gan SSE lawer mwy o gwsmeriaid ar fesuryddion talu ymlaen llaw yng Nghymru.

Byddem yn ddiolchgar pe gallech:

- Roi manylion am unrhyw drafodaethau yr ydych wedi'u cael â'r cwmnïau ynni am y canlynol:
  - y lefelau uwch o ddyled tanwydd a chwsmeriaid sydd ar fesuryddion talu ymlaen llaw yng Nghymru;
  - eu polisiau ar gyfer ymdrin â chwsmeriaid mewn dyled tanwydd;
  - eu polisiau ar gyfer asesu addasrwydd mesuryddion talu ymlaen llaw ar gyfer cwsmeriaid sy'n agored i niwed;
  - y rhwystrau y mae cwsmeriaid yn eu hwynebu sydd â mesuryddion talu ymlaen llaw ac sydd am newid i ffyrdd eraill o dalu; a
  - chyflwyno mesuryddion deallus yng Nghymru.

Diolch am ystyried y pwyntiau hyn. Byddwn yn ddiolchgar pe gallech ystyried cyflwyno ymateb erbyn 18 Chwefror fel bod gennym ddigon o amser i ystyried eich sylwadau cyn y sesiynau craffu ar waith y Gweinidog yn y dyfodol.

Yn gywir

Alun Ffred Jones AC
Cadeirydd y Pwyllgor Amgylchedd a Chynaliadwyedd